

Yıldız Akay

YILDIZ AKYAY

BAKIRKÖYDE BULUNAN BİZANS SİKKE DEFİNESİ

The Byzantine Hoard Found in Bakırköy

Ayrı baskı

Reprinted from

İstanbul Arkeoloji Müzeleri Yıllığı

Annual of the Archaeological Museums of Istanbul

No. 13 - 14, 1966

İSTANBUL 1966 — MİLLÎ EĞİTİM BASİMEVİ

3025 N5 = ab3

3025 N5 = ab3

BAKIRKÖY'DE BULUNAN BİZANS SİKKE DEFİNESİ

(Lev. LXXV)

Yıldız AKYAY

1947 yılında Bakırköy Bez Fabrikası ek inşaatı temel kazısında 47 adet altın sikkeden ibaret (En. No. 355) bir define bulunmuştur¹. Define de 45 adet sikke Bizans İmparatoru Focas'a (M. S. 602 - 610) aittir ve Focas'ın sikkeleri İmparator Mavricius Tiberius (M. S. 582 - 602) ile İmparator Heraclius'a (M. S. 610 - 641) ait birer sikke² ile çerçevesizdir. Kısa ve sivri sakallı karakteristik bir portre ile sunulan Focas'ın solidusları 36 adettir. Geriye kalan 9 adet sikkeden 2 adedi semissis, 7 adedi tremissistir. Sikkelerin hepsi Konstantinopolis darphanesinde basılmıştır.

K A T A L O G

Mavricius Tiberius Solidus

1 — Ön: DNMAVRC TıbPPAVC

Mavricius Tiberius'un cepheden sakalsız büstü. Yarım daire şeklinde süslü ve sorguçlu miğfer, zırh ve paludamentum giymiş. Sağ elinde haç küre tutuyor. Çizgi bordür.

Arka: VICTORI AAVCCB

Viktorya cepheden ayakta. Hiton ve peplos giymiş. Sağ elinde ucunda P olan uzun kollu haç, sol elinde haç küre tutuyor. Kesimde: CONOB. Çizgi bordür.

Res.1 / 4.515 gr. (3) ; 22 mm.

BMC. I, 3

¹ Temel kazısı esnasında sikkeler ilk defa bir amele tarafından görülerek haber verilmiştir. Ondan sonraki kısımlarda yapılan kazı iki gün süre ile Arkeoloji Müzeleri uzmanları nezaretinde yapılmış ve bu sahada yapılan araştırmalarda ancak 47 adet sikke bulunabilmiştir.

² Mavricius Tiberius ile Heraclius'a ait sikkeler solidustur.

³ Sikkelerin ağırlıkları gram olarak verilmiştir.

Focas

Solidus (Tip A)

- 2 — Ön: ONFOCAS PERPAVC
Focas'ın cepheden sivri sakallı büstü. Taç (üzerinde haçlı küre var), zırh ve paludamentum giymiş. Sağ elinde haçlı küre tutuyor. Çizgi bordür.
Arka: VICTORIA AVSU€
Viktorya cepheden ayakta. Hiton ve peplos giymiş. Sağ elinde ucunda P olan uzun kollu haç, sol elinde haçlı küre tutuyor.
Kesimde: CONOB. Çizgi bordür.
BMC. I, 10.
- 3 — No. 2 gibi.
Res. 2 ↙; 4.49 gr.; 20/21 mm.
- 4 — Ön: No. 2 gibi.
Arka: VICTORIA AVSU€
↙; 4.51 gr.; 20.5/21 mm.
- 5 — No. 2 gibi.
↓; 4.48 gr.; 20/21 mm.
- 6 — Ön: No. 2 gibi.
Arka: VICTO (RIA) AVSU€
↙; 4.5 gr.; 20/21 mm.
- 7 — Ön: dNNFOCAS PERPAVC
Arka: VICTORIA AVSU€
Res. 3 ↓ ; 4.50 gr.; 20/20.5
Ön: BMC. 1,22; Arka: BMC. 1,6
- 8 — Ön: dNNFOCAS PERPAVC
Arka: VICTORIA AVSU€
↙; 4.50 gr.; 20.5/21 mm.
- 9 — Ön: No. 8 gibi.
Arka: VICTORIA AVSU(€ ?)
↙; 4.53 gr.; 20/21 mm.
- 10 — Ön: ONFOCAS PERPVCA
Arka: VICTORIA AVSUI
Res. 4 ↙; 4.515 gr.; 20/21 mm. Ratto, 1187

- 11 — No. 10 gibi.
✓; 4.50 gr.; 20/21 mm.
- 12 — Ön: No. 10 gibi.
Arka: VICTORIA AVSUI
✓; 4.48 gr.; 21/22 mm.
- 13 — Ön: dNNFOCAS PERPAVC
Arka: VICTORIA AVSUI
✓; 4.85 gr.; 19.5/21 mm. BMC. I, 22
- 14 — Ön: .NNFOCAS PERPAVC
Arka: VICTORIA AVSUI
✓; 4.53 gr.; 20.5/21 mm.
- 15 — Ön: dNNFOCAS PERPAVC
Arka: No. 14 gibi.
↓; 4.55 gr.; 20/21 mm. (No. 14 ile aynı kalıptan)
- 16 — No. 15 gibi.
✓; 4.49 gr.; 20/21 mm. (No. 14 ile aynı kalıptan)
- 17 — No. 15 gibi.
Res. 5 ✓; 4.49 gr.; 20/22 mm. (Ön yüz No. 14 ile aynı kalıptan)
- 18 — Ön: No. 15 gibi.
Arka: VICTORIA (A) VSUI
✓; 4.47 gr.; 20/21 mm.
- 19 — Ön: No. 15 gibi.
Arka: VIC (TORI)A AVSUI
✓; 4.50 gr.; 20/21 mm. (No. 18 ile aynı kalıptan)
- 20 — No. 15 gibi.
↓; 4.53 gr.; 19/21 mm.
- 21 — Ön: dNN PERPAVC
Arka: VICTORIA . . SUI
Res. 6 ✓; 4.55 gr.; 20.5/21 mm. Hatalı darbedilmiş.
(Arka yüz No. 20 ile aynı kalıptan)
- 22 — Ön: . . NFOCAS PERPAVC
Arka: VICTORIA AVSUI
✓; 4.525 gr.; 20.5/21 mm.
- 23 — Ön: No. 15 gibi.
Arka: VICTORIA . . . qI
✓; 4.49 gr.; 20/22 mm.

- 24 — Ön: . . NFOCAS PERPAVG
Arka: VICTOR(IA) AVSUI
✓; 4.61 gr.; 21.5/22 mm.
- 25 — Ön: No. 15 gibi.
Arka: VICTORIA AVCUI
✓; 4.84 gr.; 20/21 mm.
- 26 — No. 15 gibi.
✓; 4.525 gr.; 20/20.5 mm.
- 27 — Ön: dNNFOCAS PERPAVC
Arka: VICTORIA AVSUI
✓; 4.49 gr.; 21/22 mm.
- 28 — Ön: No. 15 gibi.
Arka: VICTORIA AVSUI
Res. 7 ✓; 4.55 gr.; 20/22 mm.
Sağ boşlukta N.
Ratto, 1188
(Ön yüz No. 14 ile aynı kalıptan)
- 29 — Ön: No. 15 gibi.
Arka: VICTORIA AVSUI
✓; 4.48 gr.; 20/20.5 mm.
Sağ boşlukta N.
- 30 — Ön: dNNFOCAS PERPAVC
Arka: VICTORIA AVSUI
✓; 4.55 gr.; 21/23 mm.
Sağ boşlukta N.

Solidus (Tip B)

- 31 — Ön: ONFOCAS PERPAVC
Arka: VICTORI AAVCCB
✓; 4.51 gr.; 22/24 mm.
Focas'ın cepheden sivri sakallı büstü. Taç (üzerinde haçlı küre var), zırh ve paludamentum giymiş. Sağ elinde haçlı küre tutuyor. Çizgi bordür.
Viktorya cepheden ayakta. Hiton ve peplos giymiş. Sağ elinde ucunda P olan uzun kollu haç, sol elinde haçlı küre tutuyor.
Kesimde: CO_n(OB). Çizgi bordür.
Ratto, 1190

- 32 — Ön: No. 31 gibi.
Arka: VICTORIA AAVCCF Sağ boşlukta N.
Res. 8 ✓ ;4.494 gr.; 21/21.5 mm.
- 33 — Ön: No. 31 gibi.
Arka: VICTORI AAVVCC€
✓; 4.50 gr.; 21/22 mm. BMC. I,9
- 34 — Ön: No. 31 gibi.
Arka: VICTORI AAVCC€ Hatalı darbedilmiş.
✓; 4.495 gr.; 21/22.5 mm.
- 35 — No. 33 gibi.
Res. 9 ✓ ; 4.494 gr.; 20/21 mm.
- 36 — Ön: No. 31 gibi.
Arka: VICTOR(I.) AAVCC€
✓; 4.50 gr.; 21/21.5 mm.
- 37 — Ön: No. 31 gibi.
Arka: VICTORI AAVCCS Ratto, 1194
✓; 4,151 gr.; 20.5/21 mm.

Semissis

- 38 — Ön: ONFCAS PERPAVC Focas'ın sakalsız büstü, sağa d.
Diadem, zırh ve paludamentum
giymiş. Çizgi bordür.
Arka: VICTORIA AVSU Viktorya sağa d. ilerliyor. Başını
arkaya d. çevirmiş. Sağ elinde çe-
lenk, sol elinde haçlı küre tutuyor.
Kesimde: CONOB. Çizgi bordür.
BMC. I, XX. 6
✓; 2.75 gr.; 17/18.5 mm.
- 39 — No. 38 gibi.
✓; 2.265 gr.; 18/19 mm.

Tremissis (Tip A)

- 40 — Ön: ONFOCAS PERPAVC Focas'ın sakalsız büstü, sağa d.
Diadem, zırh ve paludamentum
giymiş. Çizgi bordür.

Arka: VICTOA AVSUIR

Viktorya sağa d. ilerliyor. Sağ elinde çelenk, sol elinde haçlı küre tutuyor. Kesimde: CONOB. Çizgi bordür.

Res. 10 ↙ ; 1.58 gr.; 15/16 mm.

Tremissis (Tip B)

41 — Ön: ÖNFOCAS PERPAVC

Focas'ın sakalsız büstü, sağa d. Diadem, zırh ve paludamentum giymiş. Çizgi bordür.

Arka: VICTORIFOCASAVC

Ortada hükümdarlık haçı. Kesimde: CONOB. Çizgi bordür. BMC. I, XX. 7

↙ ; 1.34 gr.; 16.5/18 mm.

42 — Ön: ÖNFOCAS PERPAVC

Arka: No. 41 gibi.

Res. 11 ↓ ; 1.53 gr.; 15/17 mm.

43 — Ön: ÖNFOCAS PERPAVC

Arka: No. 41 gibi.

↓ ; 1.49 gr.; 16/17.5 mm.

44 — Ön: No. 43 gibi.

Arka: VICTORIFOCASAVC

↓ ; 1.51 gr.; 17/18 mm.

45 — Ön: ÖNFOCAS PPAVC

Arka: No. 41 gibi.

↓ ; 1.51 gr.; 16/17 mm.

Ön: BMC. 1,34; Arka: BMC. 1,30

46 — No. 45 gibi.

Res. 12 ↙ ; 1.51 gr.; 15/18 mm.

Heraklius

Solidus

47 — Ön: dNNh. P€RAVC

Herakliusun cepheden kısa sakallı büstü. Sorguçlu miğfer (üzerinde haçlı küre var). Zırh ve paludamentum giymiş. Sağ elinde haçlı küre tutuyor. Çizgi bordür. Üç basamak üzerinde hükümdarlık haçı. Kesimde: CONOB. Çizgi bordür.

Arka: VICTORIA AVSU€

Res. 13 ↓ ; 4.544 gr.; 19/20.5 mm. BMC. 1,4

THE BYZANTINE HOARD FOUND IN BAKIRKÖY

(Pl. LXXV)

Yıldız AKYAY

In 1947, a hoard consists of 47 gold coins (Inv. No. 355) was found in the annex building of Bakırköy Fabric Factory¹. From the hoard 45 of these coins belong to Byzantine Emperor Phocas (602 - 610 A.D.), others to Emperor Mauricius Tiberius (582 - 602 A.D.) and Emperor Heraclius (610 - 641 A. D.)². Phocas whose characteristic portrait is represented with his short and sharp-pointed chin, has 36 solidus. The rest of nine coins, two of them were semissis and seven tremissis. All of these coins were struck in Constantinople mint.

¹ During the foundation excavation the coins were first recognized by a workman and informed about. The rest of the excavation was carried on under the supervision of Archaeological Museum for two days and in an investigation made at the scene of the find only 47 coins were found.

² The coins of Mauricius Tiberius and Heraclius are solidus.

Y. Akyay

Lev. LXXV

1

2

4

3

5

6

7

8

9

11

10

12

13

